Biyoloji Ö?retmen Adaylar?n?n Çevre Bilinci ve Çevresel Duyarl?l??? Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Biyoloji Ö?retmen Adaylar?n?n Çevre Bilinci ve Çevresel Duyarl?l??? Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=18107

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Biyoloji Ö?retmen Adaylar?n?n Çevre Bilinci ve Çevresel Duyarl?l??? Ölçe?i, 2013 y?l?nda Ye?ilyurt, Gül ve Demir taraf?ndan geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, özellikle Biyoloji Ö?retmen Adaylar?n?n çevreye yönelik bili?sel fark?ndal?k düzeylerini ve duyu?sal e?ilimlerini ölçmeyi amaçlamaktad?r. Geli?tirme çal??mas? sonucunda 37 maddeden ve iki ana alt boyuttan olu?an ölçe?in yap? geçerlili?i Aç?mlay?c? Faktör Analizi ile test edilmi?; güvenirlik katsay?s? (Cronbach Alpha) ise oldukça yüksek (0.921) bulunmu?tur. Ölçek, çevre e?itimi alan?ndaki ara?t?rmac?lar için önemli bir araç sa?lamaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Çevre bilinci, çevresel duyarl?l?k, ö?retmen adaylar?, Likert Ölçe?i, ölçek geli?tirme, psikometri.

Yazarlar

Selami Ye?ilyurt, ?eyma Gül, Yusuf Demir

Amaç

Bu ölçe?in temel amac?, üniversitelerin E?itim Fakültelerinde ö?renim gören Biyoloji Ö?retmen Adaylar?n?n sahip olduklar? çevre bilinci düzeylerini ve çevresel duyarl?l?k e?ilimlerini geçerli ve güvenilir bir ?ekilde belirlemektir. Ölçek, ö?retmen adaylar?n?n çevre sorunlar?na yakla??mlar?n?, bilgi düzeylerini ve çevreye yönelik tutumlar?n? ölçerek, hizmet öncesi e?itim müfredatlar?n?n çevre e?itimi yeterlilikleri aç?s?ndan de?erlendirilmesine olanak tan?maktad?r. Bu sayede, gelece?in ö?retmenlerinin çevreye duyarl? bireyler olarak yeti?tirilmesi sürecine katk? sa?lanmas? hedeflenmi?tir.

Yap?

Ölçek, toplam 37 maddeden olu?makta olup, iki temel psikolojik yap?y? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu yap?lar ?unlard?r:

Çevre Bilinci (15 Madde): Bireyin çevre sorunlar?na dair bilgi ve fark?ndal???n?, çevre dostu davran??lara yönelik bili?sel e?ilimlerini ve niyetlerini ifade eder. Bu alt boyut daha çok bireyin çevresel etkileri anlama ve sorumluluk alma iste?ini yans?t?r.
Çevresel Duyarl?l?k (22 Madde): Bireyin çevreyle ilgili geli?meleri takip etme, çevre sorunlar?na duygusal tepki verme ve aktif kat?l?m gösterme e?ilimini ifade eder. Bu alt boyut, bireyin çevreye yönelik duyu?sal ba?l?l???n? ve ilgisini ölçmektedir.

Bu iki boyut, ö?retmen adaylar?n?n hem bilgiye dayal? fark?ndal???n? hem de eyleme dönük

ARABPSYCHOLOGY.COM

motivasyonunu kapsaml? bir ?ekilde de?erlendirmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerlili?ini sa?lamak amac?yla kapsaml? istatistiksel analizler yap?lm??t?r. Elde edilen veriler üzerinde Aç?mlay?c? Faktör Analizi (AFA) uygulanm??t?r. Bu analiz, maddelerin teorik olarak öngörülen alt boyutlara uygun ?ekilde kümelenip kümelenmedi?ini belirlemekte kritik rol oynam??t?r. AFA sonuçlar?, ölçe?in iki temel faktör (Çevre Bilinci ve Çevresel Duyarl?l?k) alt?nda topland???n? ve bu faktör yap?s?n?n teorik çerçeveyi destekledi?ini göstermi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in iç tutarl?l???n? ve güvenirli?ini belirlemek için madde analizi çal??malar? yürütülmü?tür. Bu çal??malar kapsam?nda öncelikle madde-toplam korelasyonlar? incelenmi?tir. ?ç tutarl?l?k katsay?s? olarak ise Cronbach Alpha katsay?s? hesaplanm??t?r. Yap?lan analizler sonucunda, 37 maddelik ölçe?in genelinden elde edilen Cronbach Alpha iç tutarl?k katsay?s? **0.921** olarak rapor edilmi?tir. Bu de?er, ölçe?in yüksek düzeyde iç tutarl?l??a sahip oldu?unu ve ölçtü?ü yap?y? güvenilir bir ?ekilde ölçebildi?ini göstermektedir.

Faktör Analizi

Ölçe?in yap? geçerli?ini tespit etmek amac?yla yürütülen faktör analizi çal??malar?, ölçe?in iki faktörlü bir yap? sergiledi?ini ortaya koymu?tur. Bu iki faktör, toplam 37 maddeyi kapsamaktad?r. Faktör da??l?m? ?u ?ekildedir:

Birinci Faktör (Çevresel Duyarl?l?k): 22 maddeden olu?maktad?r.
?kinci Faktör (Çevre Bilinci): 15 maddeden olu?maktad?r.

Faktör yüklerinin kabul edilebilir düzeyde olmas?, maddelerin ilgili faktörleri güçlü bir ?ekilde temsil etti?ini ve ölçe?in teorik olarak beklenen iki boyutlu yap?y? ba?ar?l? bir ?ekilde ay?rd???n? kan?tlamaktad?r.

Ölçek

Test Türü: Geli?tirme

Format: 5'li Likert Ölçe?i (1= Kesinlikle Kat?lm?yorum - 5= Kesinlikle Kat?l?yorum)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ö?retmen Adaylar? (Yüksekö?retim ö?rencileri)

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ya? Grubu: Yeti?kin (Genellikle 18-25 ya? aral???)

Popülasyon Detaylar?: Biyoloji ö?retmenli?i lisans programlar?nda ö?renim gören ö?renciler.

Test Metodolojisi: Öz Bildirim Ölçe?i

Anahtar Kelimeler

Ö?retmen e?itimi, çevre e?itimi, geçerlik, güvenirlik, biyoloji e?itimi, çevre tutumu.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Selami Ye?ilyurt

?leti?im E-posta Adresi: selamiy@atauni.edu.tr

?zinler & Ücretler ve Test Y?l?

?zinler ve Kullan?m: Ölçe?in kullan?m? için sorumlu yazar ile ileti?ime geçilmesi önerilir.

Ücret: Bilgi mevcut de?ildir.

Test Y?l?: 2013

Referanslar

Ye?ilyurt, S., Gül, ?. ve Demir, Y. (2013). Biyoloji Ö?retmen Adaylar?n?n Çevre Bilinci ve Çevresel Duyarl?l???: Ölçek geli?tirme çal??mas?. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi E?itim Fakültesi Dergisi*, *25*, 38-54.

Makalenin orijinal PDF ba?lant?s? a?a??dad?r:

biyoloji-ogretmen-adaylarinin-cevre-bilinci-ve-cevresel-duyarliligi-olcegi-toad.pdf

Makalenin dergi linki: acikarsiv.mehmetakif.edu.tr

Biyoloji Ö?retmen Adaylar?n?n Çevre Bilinci ve Çevresel Duyarl?l??? Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu?tur ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, 2 Alt boyut ve toplam 37 Maddeden olu?maktad?r:

Çevre Bilinci (15 m) Örnek Madde: Havay? daha az kirletti?i için CO2 emisyon de?eri dü?ük araçlar? tercih ederim.
Çevresel Duyarl?l?k (22 m) Örnek Madde: Çevreyle ilgili geli?meleri günlük gazetelerden takip ederim.

ARABPSYCHOLOGY.COM